

EGLUTÉ

SPALIS * 2002 * OCTOBER

VOL 53/NR. 8

EGLUTĖ

SPALIS / OCTOBER / 2002 VOL 53 / NR. 8

PRIE EGLUTĖS SUSIRINKO:

Rudenio kraitelė....1

Pasakų senelės pasakos

Tomuko piešinys....2

Varliuko karieta....4

Kelias, kuris pats važiuoja....5

Lenktynės....7

Viešpaties

spindulėlis...25

Laisvalaikiui...31

Juokų maišelis

Juokai...32

Galvosūkliai...33

Vaikų kūryba

Aš esu laukinė ramunėlė....17

Mano geriausia mokytoja....18

Koks yra lietuvių būdas?....19

Ruduo....20

Metų laikai....20

Rudens piešiniai....21

Likimas miško ir žmogaus....22

Senolio padavimai,
legendos, istorijos

Vėlinės....9

Žemės ir dangaus

žiburėliai....10

Gimtinės

takeliai....14

Žiniukas su pasaulio įdomybėmis

Kodėl voras laimę neša....27

Kapitonas Edvardas Teach

arba Juodabarzdis....31

Pirmame viršelyje

V. Kučo nuotraukoje

Jaunimo grupė 31-je

studijų savaitėje Dainavoje

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Aušra Spitrienė

ADMINISTRACIJA, MAKETAVIMAS, SPAUSDINIMAS: Ričardo spaustuvė. tel.: 708-430-1911

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00 single copy \$1.50, to Lithuania and other countries. \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465. Second class postage paid at Lackport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: Eglute Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465.

RUDENĖLIO KRAITELĖ

Violeta PALČINSKAITĖ

Rudenėlis nubrido
Per išauksintą kelią,
Klevo lapais apkrito
Rudenėlio kraitelė.

Rudenėlis kraitelę
Bruknių uogom apkaišė.
Rudenėlio kraitelėj
Šitiek saulėtų vaišių!

Saulė vasaros rytą
Margą lysvę nokino.
Saulė vasaros rytą
Daug daržovių augino.

Rudenėlis nubrido
Per išauksintą kelią.
Klevo lapais apkrito
Rudenėlio kraitelė.

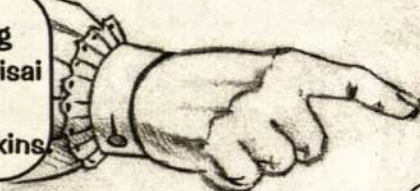
Kas po lapais dainuoja
Tylią tylią dainelę?

Iš avelių debesų
Vėjo siūlu vilnoniu,
Mezga pasaką senelė,
Deda pasakų skrynelėn.
Atsisėsk ir paskaityk
Pasakų šalin sugrįžk.

Matai, kad pasakose būna daug
visokių gražių senoviškų ir nevisai
suprantamų žodžių. Bet
nenusimink - Senelė tau paaiškins.

TOMUKO PIEŠINYS

SOFIJA SASNAUSKAITĖ

Ėjo gražios rugsėjo dienos. Pirmokai apsiprato mokykloje, susidraugavo. Pamėgo pamokas, ypač piešimą. Vieną kartą mokytoja pasiūlė nupiešti rudenį: margaspalvius lapus, grybus, vėlyvąsias gėles...

-Pažvelkite pro langą, koks gražus parko kampelis! Kuo spalvingesnis bus jūsų piešinys, tuo didesnę penketą rašysiu, pažadėjo mokytoja.

Vaikai palinko piešti. Brūkšt brūkšt, - tegirdėjai kelias minutes. Bet ne taip lengva perteikti gamtos grožį. O ir spalvomis vaikų pieštukai nelabai pasižymi. Tik Tomukas pasidėjęs didžiulę - tikriausiai šimto spalvų! - dėžę. Suolo draugė Jolanta žvilgteli į berniuko nupieštą saulę. Kokie spinduliai! Spindi auksiniai atspalviai...

Ėjo dienos

- kai dienos eina
viena diena keičia
kitą ir kojų, eiti
dienoms, visai
nereikia.

Margaspalviai lapai

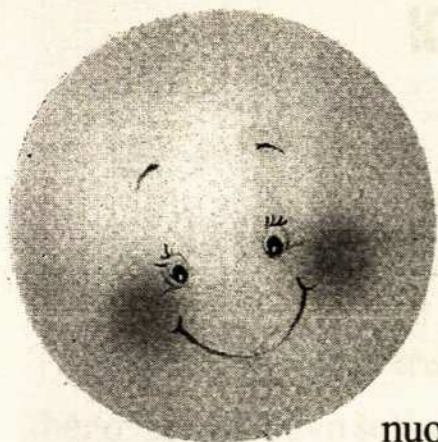
- tik rudenį būna.
Taip ruduo visą
medžių grožį
parodo.

Perteikti

- geriausiai ant
popieriaus
nupiešti, kad kiti
pasidžiaugti
galėtų.

Žvilgtleri

- netikėtai pažiūri.

-Tomuk, paskolink,
- Jolanta ištiesė ranką į
spalvotus pieštukus.

- Prašom, - tarė
Tomukas.

Jolanta paėmė
nuostabiąją dėžę. Margaspalviai
pieštukai ėmė keliauti po visą klasę.

Vaikai piešė, margino rudenį...

Po kelių dienų mokytoja gražino piešinius.

- Tomuk, kodėl tu, nupiešęs tokią gražią
saulę, aptingai? Kodėl pilkas tavo rudenėlis?

Mokytoja parodė piešinį. Jo kampe
švietė auksinė saulė. Visos kitos rudens
grožybės tebuvo nupieštos juodu
pieštuku.

- Tu moki piešti, Tomuk. Bet aš juk
sakiau, kad už rudens spalvas rašysiu
pažymį. O tu nenuspalvainai...

Tomukas atsistojo ir tylėjo. Aplinkui
klegėjo vaikai, džiaugdamiesi penketais.
Vienų pažymiai buvo didžiuliai, kitų -
mažesni. Tačiau visi - penketai! Tomuko
lape nebuvo nieko.

-Vaikai, įvertinkite Tomuko piešinį! - pasiūlė
mokytoja.

-Dvejetukas! Trejetas!

Tomukas tebestovėjo. Klasė klegėjo, siūlė
pažymius. Pagaliau visa išraudusi pašoko Jolanta. Kaip
manote, koki pažymį ji pasiūlė? Kodėl?

Aptingai

- kai pradėto darbo
pabaigti nenori.

Klegėjo

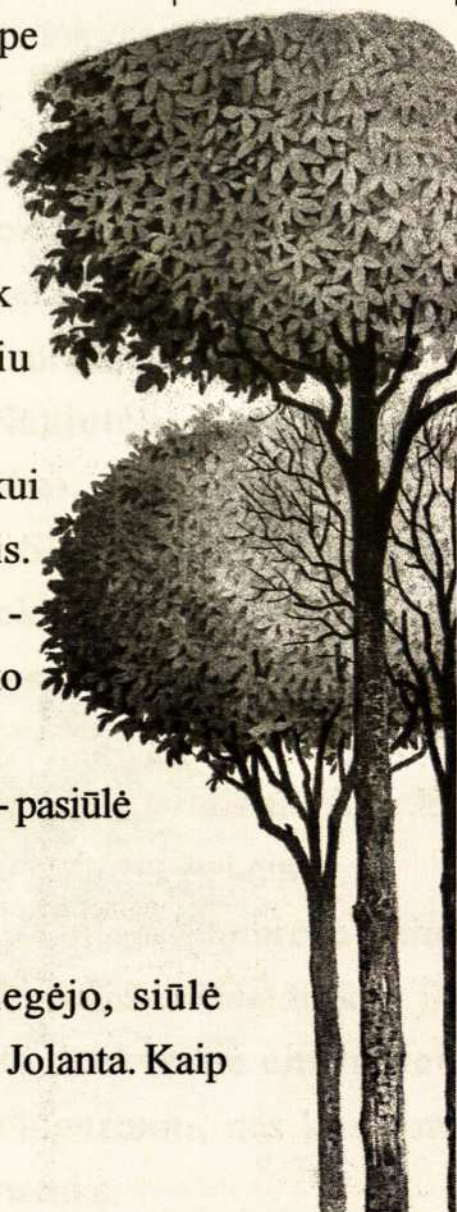
- vaikai klega kaip
tikri žąsiukai.

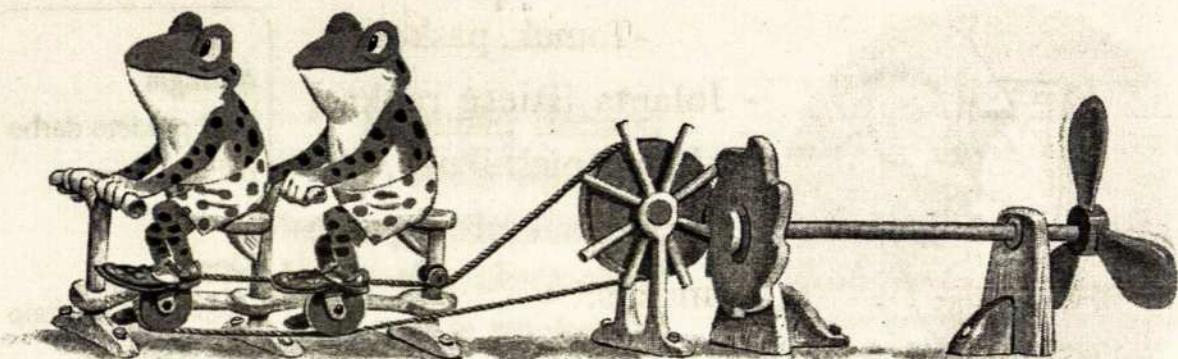
Įvertinti

- pažymį parašyti.

Išraudusi

- iš gėdos arba
pykčio veidas
parausta.

VARLIUKO KARIETA

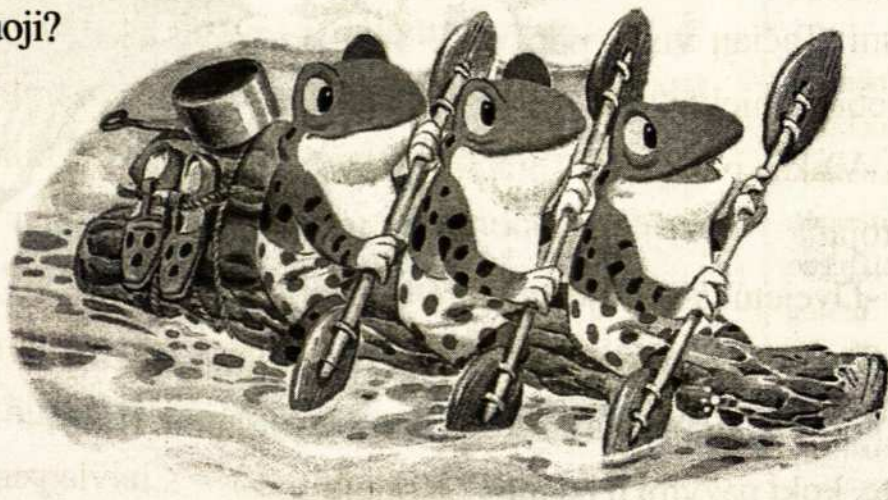
Beržo tošis
Suriesta.
Argi tošis? -
Karieta!

Karieta
Pro liūnā suka,
Veždama kažkur
Varliukā!

Net driežienē
Išsižiojo :
-Kur čia rudenī
Važiuoji?

-Kur važiuoju?
Kam dar klausī?
Iškeliauju
Kuo toliausiai!
Kam čia man
Dumble kiurksoti, -
Traukiu vasaros iēškoti!

Sēdi varlius atsilošēs,
Bet...
Staiga pakrypo tošis,
Ir īsmuko -
Ko nebūna? -
Karieta
Tiesiog ī liūnā...

KELIAS, KURIS pats VAŽIUOJA

JOZEF PAVLOVICH

Kai du broliukai skruzdėliukai Julius ir Gustas išbėgo laukan, buvo šešios valandos. Jie tiksliai žinojo, nes trūkžolė skleidė savo žiedlapius, o ji tai darydavo visada lygiai šeštą valandą.

Pievelėje nieko nebuvo, tik žolėje ryto saulutėje šildėsi gyvatė, apie kurią skruzdėliukai nieko nežinojo.

- Kokia čia tanki žolė.

- Būtų gerai, jeigu kas nors nupjautų, nes tokioje žolėje visko gali pasitaikyti...

- Iš tikrųjų apžėlė visi takai.

Eina broliukai šnekučiuodamiesi pievele ir sustoja prie gyvatės.

- O kas čia? Atrodo kaip kelias, naujutėlis kelias, - sako Gustas.

Jie užlipo ant gyvatės ir nuodugniai apžiūrinėja.

- Tikrai! Naujutėlis kelias, ką tik padarytas, dar šiltas, - pritaria Julius.

Skruzdėliukai vaikščioja, laksto vienas paskui kitą blizgančiame kelyje.

- Eikš čionai, Juliau, čia kažkokie brūkšniai. Ar kartais nežinai ką reiškia ta vingiuota linija?

- Na... ją nubrėžė kelio darbininkai, tai kelio ženklas, jis rodo, kad reikia eiti tiesiai, nevinguriuoti, nes kas nors partrenks.

Trūkžolė

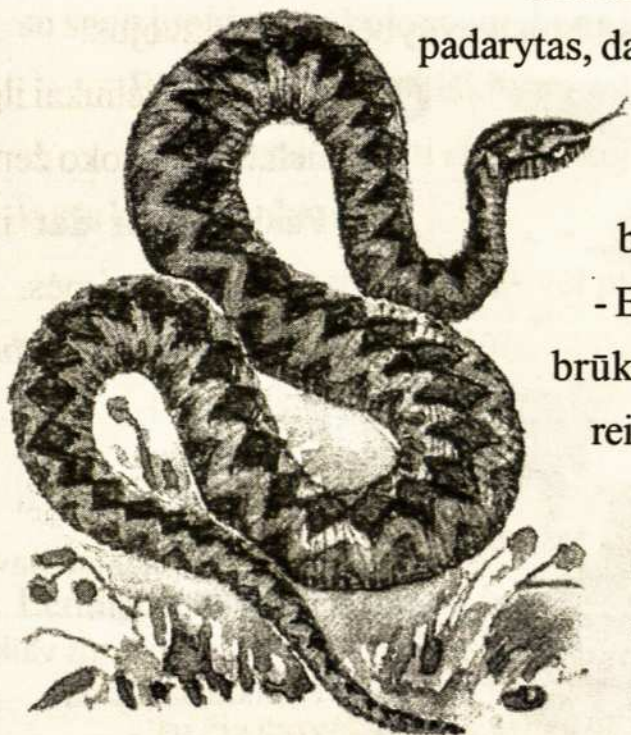
- tai gražiai
žydinti žolė, kuri
naudojama
vaistams gaminti.

Apžėlė takai

- žolė apaugo,
turbūt seniai
niekas tais takais
nebevaikšto.

Nuodugniai

- labai kruopščiai
ir įdėmiai.

Snaudulys

- kada guli ir jau
tuoj tuoj
užmigs.

Laikyti**pusiausvyrą**

- ant kojų
tvirtaistovėti ir
negriūti.

Pašnibždomis

- labai tyliai
kalbėti.

Gyvatė pabudo iš snaudulio ir panorėjo truputį pajudėti.

- Juliau, kas čia darosi? Mes važiuojam!

- Blogai, broliuk, kad nepažįstame kelio ženklų. Mes ne kelyje, bet ant kažkokio gyvo daikto.

- Žinau, vingiuota linija – tai pavojingi posūkiai!

- Tai ką dabar daryti?

- Laikyti pusiausvyrą ir nepasiduoti.

- Verčiau sakyk, ką daryti!

- Kol kas nieko. Ko mums nepasivažinėti?

Gyvatė ėmė šliaužti greičiau, paskui sulėtino greitį ir piktai sušnypštė:

- Ss-s-s-s!

- Ką sako? – klausia Gustas.

- Kad tylėtume, - pašnibždomis paaiškina Julius.

- Pasakyk, kad sustotų, mums reikia išlipti.

- Dar ko! – sudraudžia brolių Julius. – Tai gali blogai baigtis. Su vairuotoju kalbėtis draudžiama!

Gyvatė vėl sušnypštė ir ėmė kilti aukštyn.

- Gelbėk, broliuk, gelbėk! Mūsų gyvybei gresia pavojus!

Skruzdėliukai ilgiau
nelaukė, nušoko žemėn.
Pasislėpė ir dar ilgai
drebėjo iš baimės.

Vertė Stasys Sabonis

Skruzdėliukai jau pavargę,
Sugulė miegoti.
Kad padėtų Jums vaikai,
Pasakas sapnuoti.

LENKTYNĖS

PaSaKa

Eina rugių pakraščiu ežys ir sutinka kiškį. Kiškis, tąsyk apsivilkęs naujais rudais kailiniais, ilgus bajoriškus ūsus susišukavęs, tik išdidžiai pažvelgė į ežį ir nepasisveikinęs norėjo praeiti pro šalį, bet ežys jį užkalbino.

- Laba diena bajore! Kurgi keliauji?

Kiškis dėbtelėjo skersa akimi ir sumurmėjo:

- O kas tau darbo spygliuočiau? Einu ten, kur man reikia. Noriu per dieną visus savo laukus apkeliauti, pažiūrėti, kaip javai auga. Juk žinai, kad man priklauso visi laukai ir pievos.

- Ne, nežinau, - atsakė ežys, - visą laiką maniau, kad jos man priklauso, daugiau niekam.

- Tau! - nusišaipė kiškis. - Kam tau laukai ir pievos? Juk tu su savo juokingom kojom per dieną kažin ar šimtą metrų nukeliauji.

Ežį labai užgavo kiškio pajuoka ir nutarė jį pamokyti.

- Prašau nesijuokti iš mano kojų. Bėgant lenktynių dar nežinia kuris kurį aplenktime.

- O, tu, pagyrų puode, - vėl piktai nusijuokė kiškis, - kur tau su manim susilyginti.

- Gerai, tada eikim lenktynių.

- Eikim, - sutiko kiškis.

Sutarė abudu bėgti paežere ir susitikti prie pamiškės kelmo.

Lenktynes pradėti rytojaus dieną, saulei tekant.

Švintant ežys atsivedė ežienę ir pastatė ją prie kelmo.

- Tu čia stovėk ir lauk atbėgančio kiškio. Kai tik jis pasirodys,

tuojau riktelėk: "O aš jau
čia! Labai ilgai
užtrukai". Reikia
pamokyti šį
pagyrūną, nes
labai jau išdidus
pasidarė. Mūsų
melas išeis jam į
naudą.

Saulei tekant kiškis
ir ežys atsistojo
paežerėje pasiruošę lenktynėms. Kai tik pirmasis spindulys švystelėjo už
miško, kiškis suriko "Pirmyn!" ir nuskuodė kiek tik jėgų turėdamas.

Tačiau pasiekęs kelmą išgirdo ežio balsą: "O aš jau čia!" Jam nė į
galvą neatėjo mintis, kad čia ne ežys, o ežienė. Nežinodamas, ką daryti,
sako:

- Bėkim dar kartą.
- Bėkim.

Ir vėl kiškis nukūrė į paežerę, bet
čia jo jau laukė ežys.

- Po galais. Kaip lėtai judi.
Stačiai sušalau tavęs
belaukdamas. Kur jau tau eiti
su manim lenktynių.

Susigėdo kiškis ir tyliai
nusliūkino į šalį.

Mama, tėti ir senele,
iškeliauju! Viso gero!
Aplankysiu debesėlį
Ir namo sugrįšiu vėliai!

NUSPALVINK

VĖLINĖS

Dalia KUDŽMARTĖ

Kaiburėlių šalis

Čia medžių ir paukščių,
Šventų kaiburėlių šalis.
Čia pirmas suvirpa
Saulelės gailus spindulys.

Čia pats mėlyniausias
Kaitroj – šulinėlio vanduo,
Čia ilgas ir giedras
Baltų chrizantemų ruduo.

Čia krūmas kiekvienas,
Kiekvienas šešėlis brangus.
Ir permirkęs takas,
Ir Vėlinių baltas dangus...

Kiek legendų, padavimų
Mūs senoliai vis dar žino.
Buvo tai labai senai,
Kai gyveno milžinai,
Laumės gelsvą kasą pyne
Iš tautosakos lobyno.

Žvaigždynų tiltais pereisim dviese

Iš tolo šviečia
Kryžius lyg gulbė,
Dega nesudega
Vėjyje tulpė.

Senole mano,
Ar tau nešalta?
Aš sukalbėsiu
Tau savo maldą.

Aš sukalbėsiu
Tau maldą šviesią,
Žvaigždynų tiltais
Pereisim dviese.

Žemės ir dangaus žiburėliai

Sofija Sasnauskaitė

Nuo seniausių laikų tikima, kad žmogus turi ne tik kūną, bet ir sielą, kuri ir po mirties gyvena. Kur ir kaip įvairiais laikais skirtingai manyta. Tas ypač atsispindi mūsų tautosakoje: raudose, pasakose. Jose minimi mirusieji, pavirtę paukščiais, medžiais. Matyt todėl kai kurie medžiai ar jų giraitės senovėje buvo garbinami. Medžių ir mirusiųjų ryšį rodo ir statyti paminklai: vyrams – ažuoliniai, moterims – epušiniai. Kai kur sodino tik medžius: moterims – egles, liepas, iervas, vyrams – ažuolus, klevus...

Lapkričio 1-ąją – Visų šventųjų dieną seneliai išvažiavo bažnyčion. Likę namuos, mama su Žilvinu pasakojo Eglutei, ką buvo iš senelių girdėję ir skaitę. Dabar pas mus mirusieji laidojami žemėje. Buvo laikai, kai juos degindavo. Žilvinas atsinešė knygą ir paskaitė, kaip buvo laidojamas Lietuvos didysis kunigaikštis Kęstutis, miręs daugiau kaip prieš šešis šimtus metų. Apvilko jį kunigaikščio rūbais su šarvais, padėjo kardą, ietį, lanką su strėlėmis. Drauge lauže sudegino išpuoštą žirgą, medžioklės šunis, sakalus, ragus, lūšies ir meškos nagus.

Tai, kad kunigaikštį laidojo su jam derančiais rūbais ir ginklais bei medžioklės pagalbininkais, rodo tuometinį tikėjimą jog po mirtiniam

Senolis girdėjo - jūs
irgi paklauskite ir
kitiems pasakykite ko
liaudies išmintis moko.
PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

*Sena patarlė amžinai
nepasens.*

*Svetimu protu netoli
tenujosi.*

*Greitai žmogus užaugs,
dar greičiau pasensti.*

*Dainuok dainelę, kol
turi jauną širdelę.*

*Gimtinėj ir juoda pluta
- pyragai.*

gyvenime jam jų prireiks.

Truputį pagalvojusi mama tęsė:

- Jau sakiau, Eglut, senovėje žmonės pomirtinį gyvenimą labai įvairiai įsivaizdavo. Tai mirusysis kuo nors pavirsta, tai lieka pats savimi ir gyvena įprastą gyvenimą, bet jau ne šiame pasaulyje, o Dausose. Įprasta sakyti, kad mirusieji žvaigždėtu Paukščių Taku skrenda į Dausas. Kaip ten bebūtų, mūsų reikalas, kol gyvi esam, mirusius tinkamai palaidoti, gerbti amžino poilsio vietą.

Pokalbį pertraukė iš bažnyčios grįžę seneliai. Jie papasakojo apie iškilmingas pamaldas šventiesiems atminti. Juk šventieji – tai kažkada gyvenę žmonės, visas savo jėgas skyrę tam, kad kuo daugiau abejojančių, besiblaškančių įtikėtų į Dievą, jo galybę ir meilę.

- Rytoj – Vėlinės, - pasakė senelė ir ėmė pasakoti apie šią iš amžių glūdumos mus pasiekusią šventę. Per ją pagerbiame visi mirusieji. Data – lapkričio 2-oji nusistovėjo

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

*Genys margas, svietas
dar margsnis.*

*Kokie miltai, tokia
košė.*

*Ant žemės sėdintis,
neturi kur nukristi.*

*Ne viskas auksas, kas
auksu žėri.*

*Kas kitam kilpas
spendžia, pats įkliūva.*

*Dug rankų didelią
naštą pakelia.*

*Tik nelaimėje pažinsi
draugą.*

nelabai senai. Anksčiau Vėlinės, kitaip dar vadinamos Ilgėmis, trukdavo ne vieną dieną, o ilgesnį laiką. Vienų liudijimais, jos būdavo spalio mėnesį, kitų – lapkričio pirmą savaitę, trečių – nuo šv. Mykolo (rugsėjo 29-osios) iki šv. Martyno (lapkričio 11-osios). Tikėta, kad mirusieji globoja gyvuosius ir rudenį, nuėmus nuo laukų derlių, vėlės grįžta namo pasižiūrėti, kaip sekėsi jų artimiesiems. Per tūkstantmečius klostėsi Vėlinių apeigos, kuriose visuomet svarbiausia buvo ugnies deginimas, vaišės su aukomis bei maldomis deivei Veliuonai, dievui Perkūnui, kitiems mirusiųjų globėjams

Senovėje pagoniškos apeigos vykdavo aukų deginimo vietose – alkose. Vėliau jos perkeltos į namus. Šeimininkai iškūrendavo pirtį, kad vėlės

prieš vaišes galėtų nusiprausti. Pirkioje prie vaišių stalo būdavo tiek kėdžių, rankšluosčių ir marškinių, kiek tikėtasi vėlių. Vaišėms pjaudavo aviną (senovėje jis buvo svarbiausioji auka vėles globojančioms dievybėms), kepdavo mažomis bandelėmis duoną, avino skrandyje šutindavo grikių košę, virdavo barščius, kopūstus, kruopų košes. Apkrautą stalą kuriam laikui palikdavo, kad vėlės galėtų ramiai pasivaišinti. Vėliau joms ruoštus patiekalus nešdavo į kapines, dalindavo elgetoms, dalį jų paaukodavo bažnyčiai.

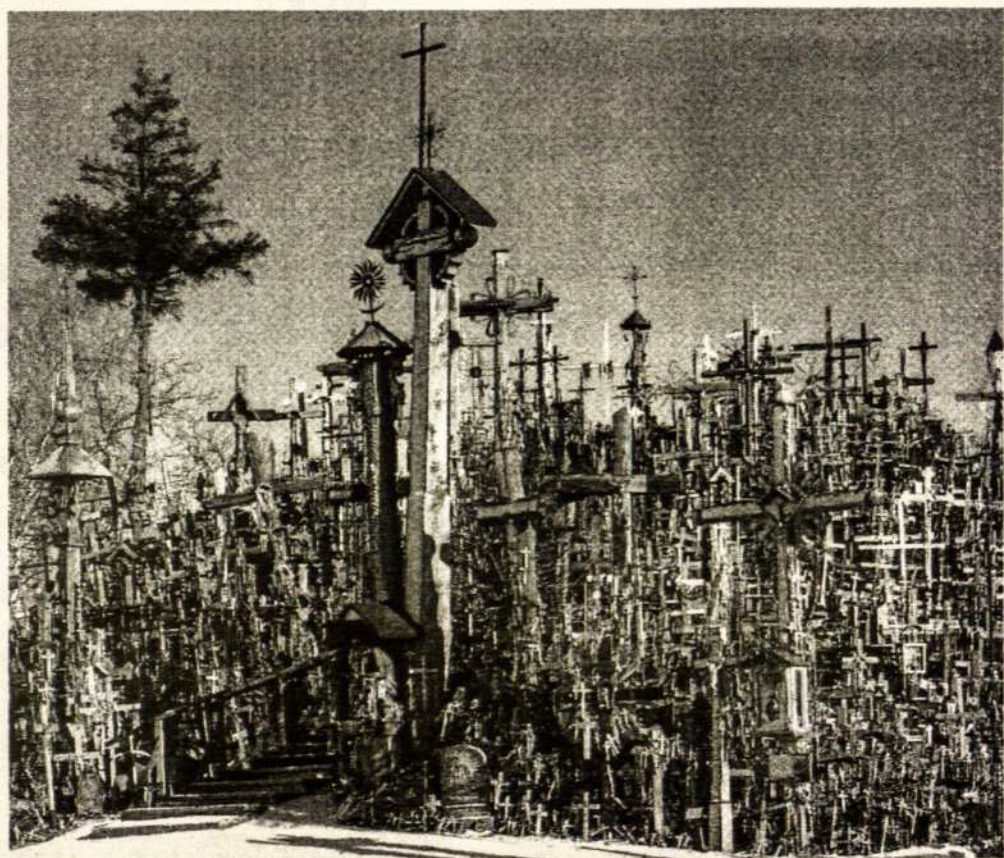
Dabar manoma, kad vėlėms nereikia žemiško maisto, juk jos kiekvieną akimirksnį tolsta nuo mūsų. Degančios žvakės, rimtis, nuoširdi artimųjų malda – tinkamiausia pagarba mirusiems.

Lapkričio 2-osios vakare, nešdami senelio padarytus žibintėlius, visi patraukė į kapines. Iš pradžių Eglutė ėjo pirmoji. Baigiantis alėjai, atsigrėžė ir net suvirpėjo nuo niekad nepatirto jausmo. Tirštoje sutoje

stūksojo nebylūs medžiai. Vorele einantys Žilvinas, sesutės, mama ir seneliai atrodė lyg tamsūs šešėliai. Žvalių liepsnelės paslaptinai virpėjo, retkarčiais apšviesdamos drabužius, veidus. Eglutė palaukė mamos, čiupo jos ranką. Visą kelią nepaleido.

Prieš išeinant senelis patarė į viską – medžius, upelį, laukus, keliuką – žiūrėti kaip į gyvus. Tada gamta pritars žmonių maldai. Eglutei tas labai patiko ir dabar ji su viskuo sveikinosi, kvietė kartu melstis.

Kapinaitės nustebino neregėta ramybe. Žvakių žiburiukai nusileido žemyn ant kiekvienam brangių kauburėlių. Pažvelgus į šalis, atrodė, kad kapinaitės gyvos, judančios. O į viršų? Kurį laiką Eglutės žvilgsnis slydo medžių kamienais, kol sustingo dangaus aukštybėje, nesuskaičiuojamame spiečiuje žvaigždžių. Mergaitė pasisveikino su jomis ir nuleido akis. Kas tai? Plevenančios žvakių liepsnelės jai atrodė kaip žvaigždės. Dangus nusileido ant žemės ar kapinaitės pakilo dangun? Ji dar kartą viską peržvelgė. Šviesūs žiburėliai tebemirgėjo. Žemėje ir danguje. Niekas dėl to nesistebėjo... Matyt šį vakarą taip turi būti, pagalvojo Eglutė. Ramiai, netgi be mamos rankos, ji ėjo namo.

Kryžių
kalnas

Gimtinės takeliu...

Lietuva, kai aš tave tariau –
Prieš akis sumirga raštų raštai,
Ir pilna padangė vyturių,
Ir linų žydėjimas be krašto...

B. Brazdžionis

Apuolė

Skuodo rajono Luobos ir Brukio upelių santakoje yra Apuolės piliakalnis. Švedų metraštininkas Limbert kronikoje „Švento Auscharijaus gyvenimas“ aprašo karaliaus Olafo žygį 854 metais į Apuolę. Aršus mūšis trukęs aštuonias dienas. Apuolės gynėjai kuršiai prisipažino pralaimėję. Tada buvo paskelbta taika. Pasigrobę trisdešimt įkaitų, gavę gausybę turtų, švedų vikingai grįžo atgalios. Kautynių aidas liko ne tik metraštyje, bet ir žmonių pasakojimuose. Gretimas kaimas iki šiol vadinamas Kaukolininkais. Apuolė – bene seniausia Lietuvos gyvenvietė, minima rašytiniuose dokumentuose.

Vokė

Vilniaus rajone vingiuoja Vokės upė. O prie upės daugybė gyvenviečių, vadinamų Vokės vardu. Padavimas pasakoja, kad prie upės gyveno šešios seserys – laumės piktuolės. Grožiu ir vilionėmis apžavėdavusios jaunos vyrus, paklaidindavusios miškuose, prigirdydavusios pelkėse. Žmonės seserų

gyventas vietas praminė Vokėmis. Taip atsirado ne tik Trakų, Kauno, Baltoji ar Juodoji, bet ir Mūrinė, Metropolinė Vokės.

Baubliai

1812 metais Lietuvoje buvo įkurtas pirmasis kraštotyros muziejus. Ir ne bet kur, o išskobtame ažuole. To ažuolo apimtis – apie dvylika su puse metro. Neapglėbsi!

Žemaičių poetas Dionizas Poška gyveno Bardžių (Bijotų) dvare. Dabar Bijotai - Šilalės rajone. Kiek turėjo laiko ir jėgų, tiek skyrė rašymui, mokslui.

Apylinkės buvo didžiai ažuolingos. Vieną bedžiūstantį tūkstantmetį ažuolą pasirinko Dionizas Poška. Lemtingas pasirinkimas: ažuolas sulaukė dabarties! Iškirsti langeliai, uždengtas stogas – kepurė pavertė didžiulį medį milžinišku baravyku. Jo viduje – ir stalas, ir kėdės, o sienos išrašytos eilėmis. Telpa ir ano meto daiktai, senovės radiniai.

Ažuolas tebestovi ir laukia, kol jūs atvažiuosite.

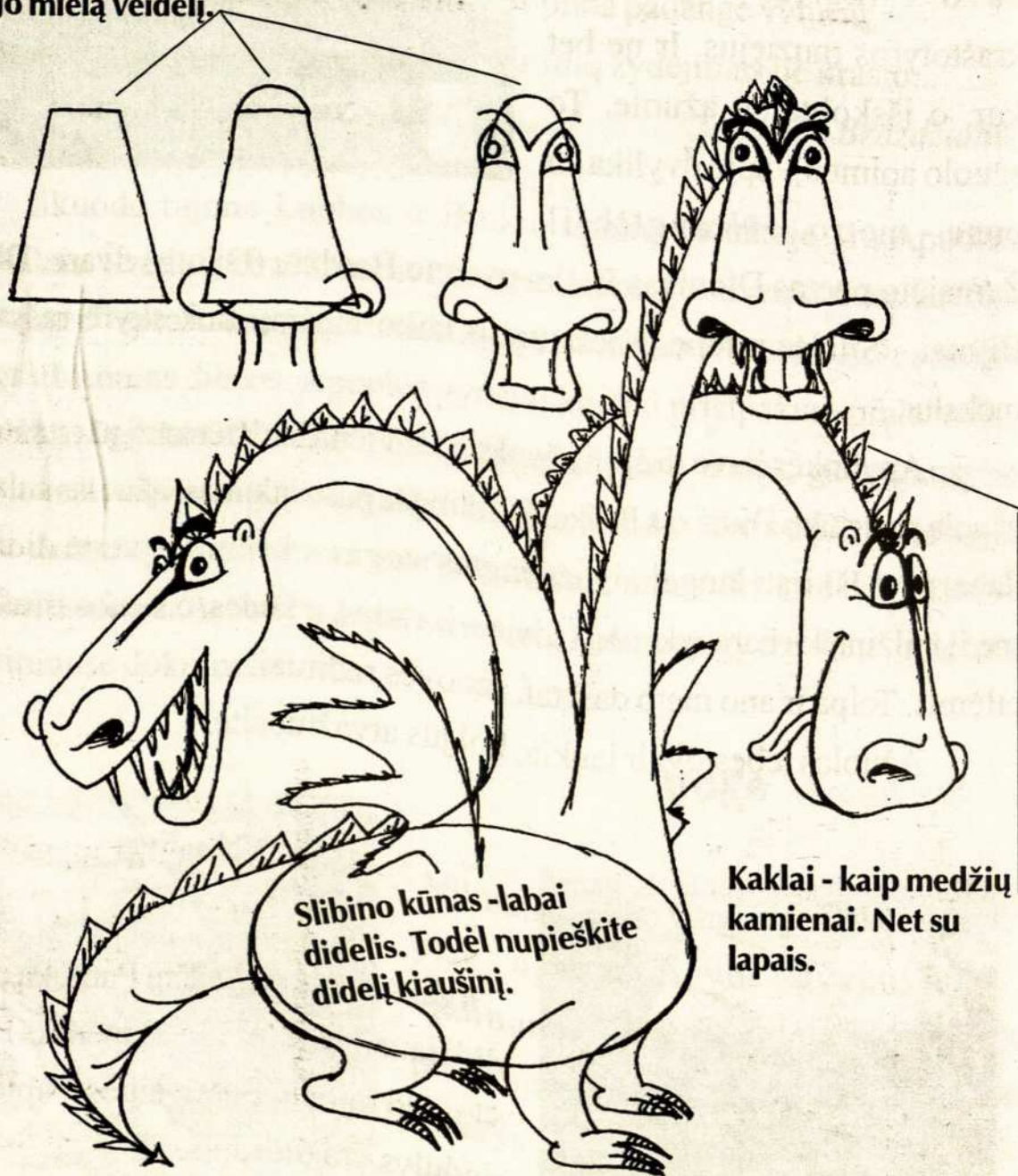
Barstyčiai

Ilgai manyta Anykščių Puntuką esant didžiausiu Lietuvoje akmeniu. Bet... Skuodo rajone, Barstyčiuose, aptiktas riedulys yra didesnis.

1957 metais sausindami žemes aptiko vieną akmens pusę. Atkasę visą ir išmatavę, iš nuostabos nustėro: galiūnas! Daugiau nei 13 metrų ilgio, šeši su puse pločio, o aukščio – keturi metrai. Norite apeiti aplinkui – žingsniuokite 32 metrus. Akmens svoris – 680 tonų.

KAIP NUPIEŠTI GRAŽŲ SLIBINĄ PASAKŲ KNYGAI?

Pirmiausiai pabandykite nupiešti jo mielą veidelį.

Slibino kūnas - labai didelis. Todėl nupieškite didelį kiaušinį.

Kaklai - kaip medžių kamienai. Net su lapais.

Viską nuspalvink, tik neužmiršk pasaką apie savo gražuolį slibiną parašyti ir atsiųsti Eglutei.

O kojos labai labai kreivos.

Iš mūsų kūrybos

AŠ ESU LAUKINĖ RAMUNĖLĖ

Aš esu laukinė ramunėlė, svyruoju Lietuvos laukuose. Aš matau pievas, laukus, kuriuose auga žolės, o tarp žolių matosi laukinės gėlės: ramunės, rugiagėlės ir dar daug kitų gėlių. Netoli matosi upė, kurioje plaukioja gulbės. Upė yra nedidelė, graži. Jos pakraščiai tankiai apaugę žolėmis. Gulbės baltos

kaip mano žiedlapiai, tik viena iš jų yra juoda. Man atrodo, kad tarp jų yra jauniklių, nes vienos gulbės yra didesnės, kitos - perpus mažesnės.

Aš jaučiu vėją, nuo kurio svyruoju kaip ir kitos laukinės gėlės ar žolės. Girdžiu paukščių čiulbėjimą. Aš laikiu vasaros lietaus. Tuomet nuo mano lapelių dings dulkės.

Aš turiu daug draugų. Mano draugai – taip pat laukinės gėlės. Mes daug kalbamės svajojam ir juokiamės. Aš bijau, kad kas nors mane nuskins ir parsineš namo. Po poros dienų nuvysiu ir mane išmes. Taip pat bijau, kad kai pjaus žolę šienui, ir mane nupjaus. Ir aš mirsiu.

Man labai nepatinka, kai vaikai ateina į pievą ir pradeda trypti gėles. Taip pat nepatinka, kaip žmonės elgiasi su laukinėmis ramunėmis. Kada jos išdygsta darže, sode ar gėlyne, jas išrauna ir išmeta su žole. Visai kitaip elgiasi su naminėmis gėlėmis.

Yra labai daug prietarų ir būrimų su ramunėmis. Yra toks

būrimas, kada nuo ramunės skabomi lapeliai ir, nuplėšus vieną lapelį, sakoma 'taip', kitą – "ne". Taip nuskabomi visi žiedo lapeliai. Bet tada ramunei taip pat skauda, ir ji miršta. Aš nenoriu taip mirti.

Lina Genytė

Karaliaučiaus krašto Būdviečių vid. mokykla

Mano geriausia mokytoja

Kai aš atėjau į šią mokyklą, mano mylimiausia mokytoja buvo mokytoja Rolanda. Ji geriausia iš visų, ji išklauso visų ir duoda namų darbų ne per daug ir nemažai. Kai nėra pusės vaikų, ji duoda mums pažaisiti ir skaityti knygutes. Kai mes neklausome, ji sako "apsiramink". Kartais ji rašo blogus pažymius, bet ji nekalta, nes mes blogai padarome. Kai mes nežiūrime į knygas, ji pasidaro pikta, bet ji nepyksta ant vaikų.

Mes kalti, jeigu norime gauti blogus pažymius. Aš klausau mokytojos, nes aš noriu turėti gerus pažymius.

Visai mūsų klasei patinka mūsų mokytoja. Jeigu mes pavargę ji sako "Ar jūs pavargę?", jeigu mes sakome "taip", ji leidžia žaisti "Milžinais". Todėl mes klausome mūsų mokytojos. Kurie eis pas mūsų mokytoją kitais metais, aš jiems pavydžiu dėl to,

kad mokytoja Rolanda yra geriausia iš visų. Žmogaus gyvenime mokytoja yra svarbi.

Justė Navikaitė

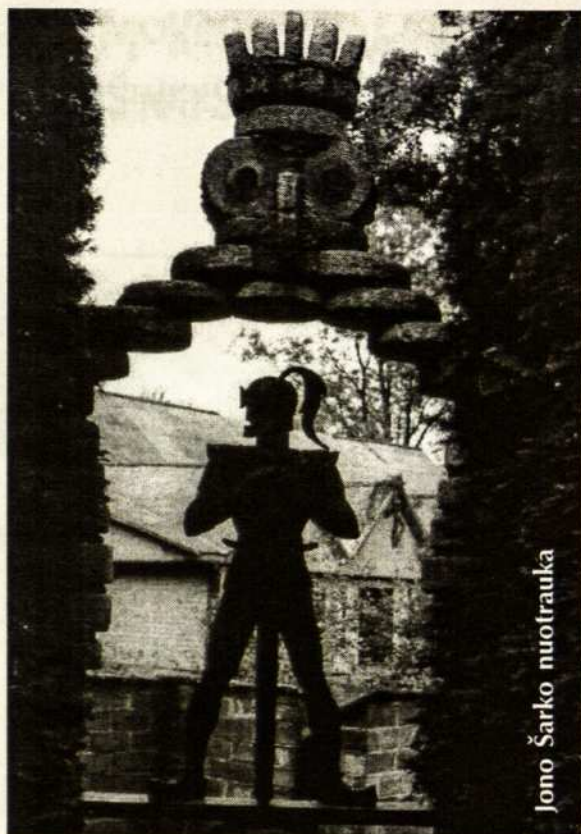
Čikagos lituan. mokykla

Koks yra Lietuvos būdas?

Pirmiausia reikia atskirti lietuvius gimusius ir išaugusius Lietuvoje nuo amerikiečių lietuvių kilmės. Lietuviai Lietuvoje priklauso Šiaurės Europos kultūros grupei – kaip skandinavai, anglai, vokiečiai, lenkai ir rusai. Palyginant su amerikiečiais, šiaurės europiečiai yra atsargesni ir formalūs, ir neišreiškia savo jausmų tarp svetimų. Jie yra ištvermingi, kantrūs ir gali ilgai kentėti. Tik tarp gerų draugų gali pailsėti, juokauti ir išreikšti savo jausmus. Aš pats tai matau, kai dalyvaujame europiečių festivaliuose.

Amerikiečiai lietuvių kilmės daugiau yra panašūs į kitus amerikiečius. Jie yra neformalūs savo elgesiu ir drabužiais, daugiau kalba su svetimais ir t.t. Jie panašesni į airius ir pietų Europos gyventojus, kaip italus ir graikus.

Esu perskaitęs knygoje apie Baltijos kraštus, kur lyginami visų trijų kraštų gyventojai. Pagal šias knygas estai yra labiausiai atsargūs, o lietuviai mažiausiai. Lietuviams daugiau patinka bendrauti ir sukurti grupes. Gal todėl lietuviai galėjo lengviau susijungti ir gintis prieš okupantus ir senovėje ir dabartyje, ir taip galėjo vadovauti sąjūdžiui atgauti nepriklausomybę visiems sovietų okupuotiems kraštams.

Jono Šarko nuotrauka

Vartai į kleboniją Kernavėje

Brian (Bronius) McCormac

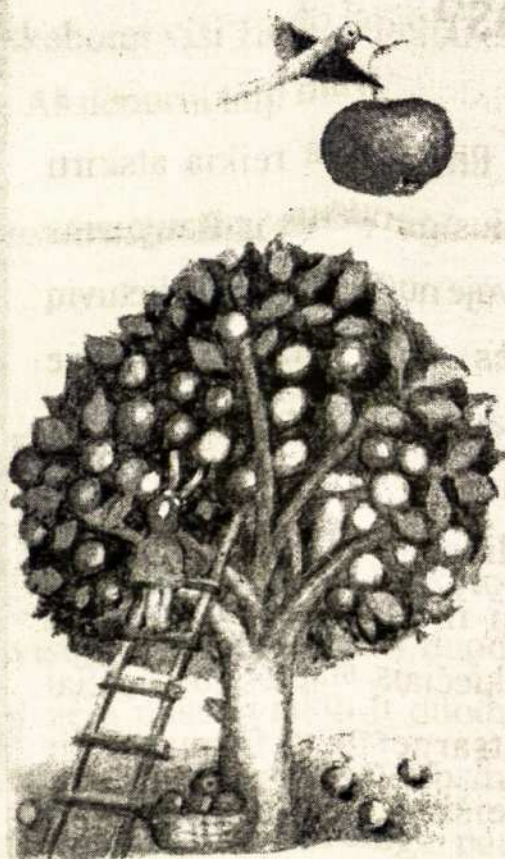
Los Angeles, Šv. Kazimiero lituan. mokykla

RUDUO

Atkeliavo, atskubėjo
Rudenėlis takeliu.
Ir užbūrė, užkalbėjo
Sodą pilną obuolių.

Vasarėlė jam parodė
Mūsų kiemo vaikučius,
Kad ruduo jiems išdalintų
Sodo obuolius rausvus.

Vilma Liuimaitė
Varėna

Metų Laikai

Mano mėgstamiausias metų laikas yra ruduo. Mano broliai Albinas, Zenius ir aš lapus surenkam į krūvą, ir tada mes šokam į tą krūvą lapų. Man patinka visos spalvos, lapai keičiasi. Aš randu raudonų, geltonų, oranžinių, rudų, žalių lapų. Oras labai šaltas, kai ruduo ateina. Kaukių šventė yra rudenį. Kaukių šventė yra, kai mes galime apsirengti juokingais kostiumėliais. Aš šiais metais apsirengsiu "karate" kostiumu. Sekančią dieną yra Vėlinės. Mes tą dieną atsimenam visus mirusius. Einam į kapus tvarkyti ir papuošti. Aš esu laiminga, kad ruduo čia, bet žinau, kad greitai ateina šalta žiema.

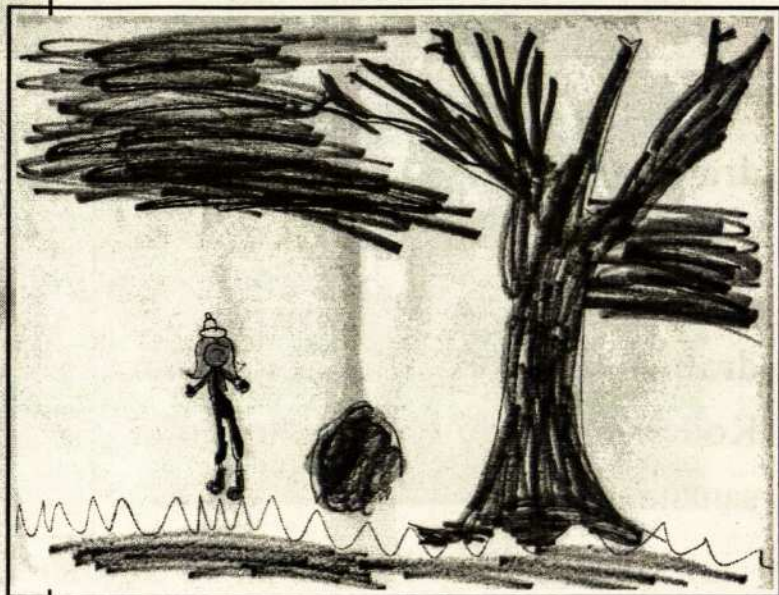
Liana Liubinskaitė
Lemont, Maironio lituan. mokykla

NEW YORK 1-MOS KLASĖS MOKINIŲ "RUDENS" aprašymai su piešiniais

Man patinka šokti į lapus.
Man patinka moliūgai.
Man patinka kaukių šventė.

Lina Mockutė

Man patinka ruduo. Mes eisime
obuoliauti. Lapai krenta.

Antanina Belzer

Ruduo man patinka, nešiltas
oras. Rudenį lapai keičia
spalvas. Rudenį gėlės nyksta.

Matas Šližys

Rudenį nuo medžių krenta lapai.
Medžiai pasipuošia visokiomis
spalvomis. Rudenį žmonės ima
derlių.

Lukas Kutka

LIKIMAS MIŠKO IR ŽMOGAUS

Atsirado miškas, atsirado žmogus, nuo tada atsirado jų draugystė. Ilgą laiką jie buvo neatskiriami vienas nuo kito, tačiau evoliuciuodamas žmogus privedė tą draugystę prie gilios prarajos. Kodėl...? Argi jis nepakankamai sąmoningas...?

Ėjau šį gražų vakarą per mišką, nusidažiusį raudonais saulės gaisrais.

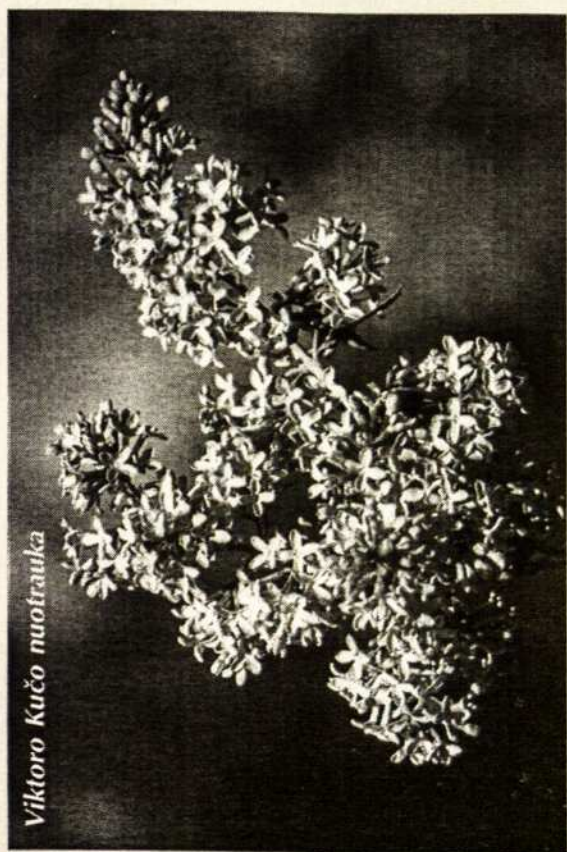
Aš ėjau ir galvojau, argi netobulas šis Dievo kūrinys? Viskas miške turi savo vietą. Nieko jame nėra nei per daug, nei per mažai. Tad kodėl žmogus ryžosi sudrumsti tą tobulai sukurtą tvarką? Juk pažeidus tą nuostabų

derinį, bus pažeista gamtos pusiausvyra. Pažeisti – reiškia lygiai tą patį, kaip išimti mažutį dantratį iš laikrodžio. Jį išėmus laikrodis paprasčiausia sustos, taip pat išnyks ir gyvybė žemėje.

Jau žiloje senovėje miškas buvo gerbiamas mūsų protėvių širdyse. Mišką labai vertino už jo teikiamą naudą. Miškas tapo nebe toks svarbus mūsų sąmonėje. Šiandien tokie žmonės kaip menininkai stengiasi, kiek įmanydami įdiegti meilę miškui mūsų širdyse, tačiau aš manau, jų pastangos

Juozapas Gedutis

Viktoro Kučo nuotrauka

per menkos. Jų nėra tiek daug, o be to, kas jų ir paiso? Daugeliui patinka Antano Baranausko „Anykščių šilelis“, bet, jį perskaite, nė vienas nedarome išvados, kad gal greit jau nebeliks rašytojams apie ką rašyti. Visa, kas vartojama be saiko, anksčiau ar vėliau išsenka. Mišką reikia labai tausoti, bet, pažiūrėjus į šiandieninius statistikos rodiklius, norisi ašarą nubraukti, koks graudus juose vaizdas. Miškas šiuo metu yra tragiškai kertamas, o atsodinama tik kiek daugiau nei ketvirtis. Baisu, tačiau jau dabar yra suskaičiuota, kad tokiu tempu kertamas miškas išnyks po šimto metų. Tai gal reikėtų susiimti?!!! Gal reikėtų daugiau įsigilinti į menininkų darbus, galų gale būtų pats laikas patiems suprasti ir prisiminti, jog miške, o ne kur kitur mes įgauname energijos. Tai yra varomoji jėga. Dabar tendencijos rodo, jog visiškai netekę miškų, mes suprasime ir pajausime, ko netekome. Taip tik dabar ir dar kartą patvirtiname seną kaip gyvenimas patarlę, jog viską suprantį ir įvertinti, kada visko netenki.

Aš myliu mišką. Stengsiuosi jam padėti, kaip tik išgalėdamas. Saugau, kad kiti jame nešiukšlintų. Lietuvoje su klase eidavome į mišką ir rinkdavome šiukšles. Manau, kad dar ne per vėlu išgelbėti

mūsų puikiausias girias, kuriose mūsų senoliai sėmėsi sveikatos gyvenimui. Miškas yra pati gražiausia ir geriausia vieta pasaulyje pailsėti. Kas kurs eiles apie mišką, jei nesistengsime miško apginti?

Miškas, pavasario vėjų išlandžiotas,
Šypsosi medžių žiedais.
Lapai kaštonų, kriputėms iškandžioti,
Kreipias į saulę veidais.

Argi nepuikus šis posmelis apie mišką...? Gal verta pabandyti...?

*Justinas Biekša, 15 metų, 9 klasė,
Vasario 16 – ios gimnazija*

VIEŠPATIES SPINDULĖLIS

Jėzus pasakė fariziejams:

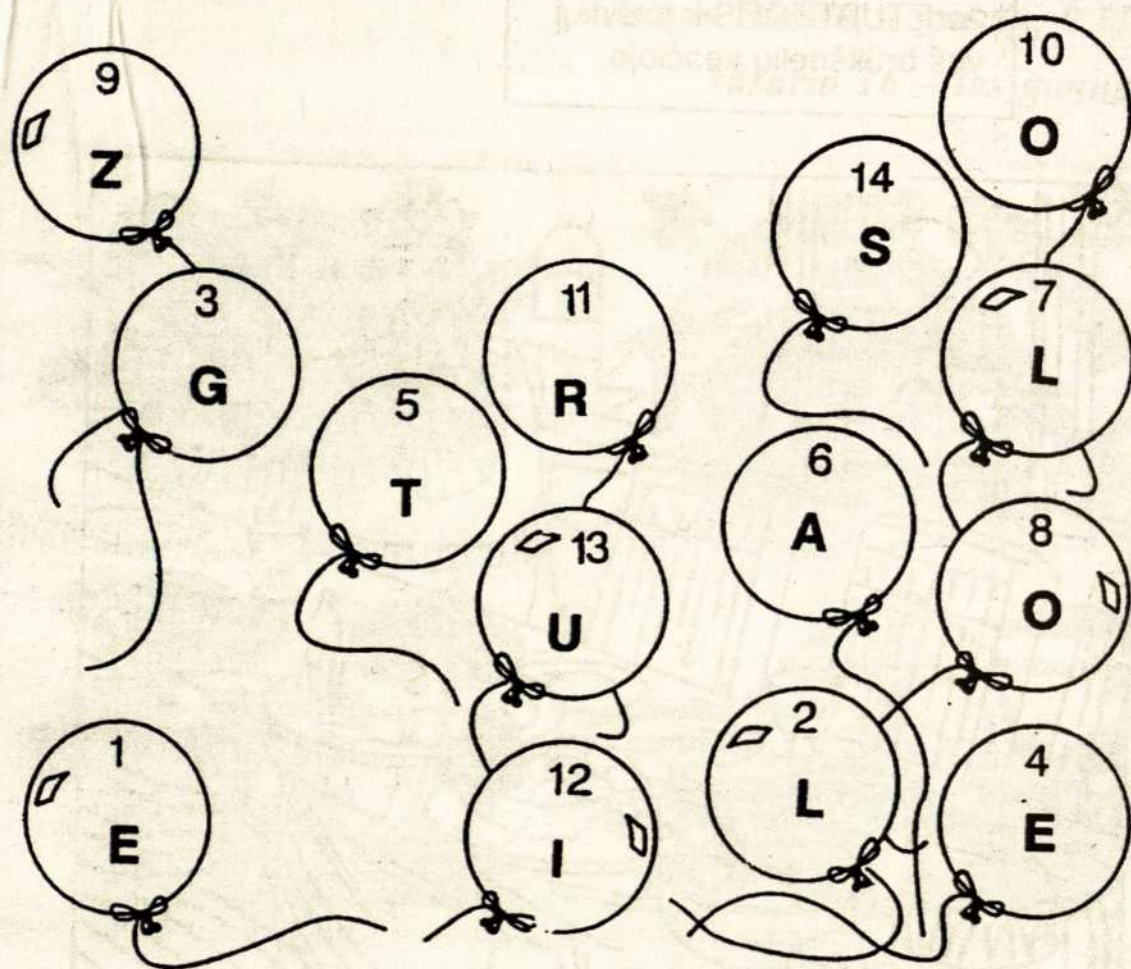
"Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru ir kasdien ištaigingai puotaudavo.

Surask piešinyje pasislėpusį žodį TURTUOLIS ir įrašyk jį virš brūkšnelių apačioje.

*O prie jo rūmų vartų gulėjo vargšas
elgeta, vardu Lozorius. Jis neturėjo ką
valgyti. Ir štai elgeta mirė ir buvo angelų
nuvestas į Abraomo prieglobstį. Mirė
taipogi ir turtuolis, ir buvo palaidotas.*

Surask du žodžius pasislėpusius balionuose.

1 2 3 4 5 6

7 8 9 10 11 12 14

Daug pasaulio įdomybių
Nori sužinot vaikai,
Jas visas Žiniukas žino
Ir užrašo tau tikslai.
Nori būti Žiniuku,
Tai skaityki iš pradžių...

AR ŽINAI? Kodėl voras laimę neša?

Jei kur lauke pamatysi voratinklį, o jo viduryje ramiai budintį vorą, nedraskyk šilkinio tinklo, neskriausk aštuonkojo architekto – verčiau pabūk prie jo ilgėliau, kad įsitikintum, jog voras darbštus ir sumanus padarėlis.

Beje, jeigu jis nusileis tau ant galvos, o taip kartais atsitinka, žinok, jog tai laimės ženklas.

Kodėl?

Kai buvau mažas, galbūt visai toks, kaip tu, močiutė man pasakojo, jog voras išgelbėjęs Jėzų. Kai mūsų dievulis buvo visai mažas kūdikėlis, pikti kareiviai jį norėjo užmušti. Jėzaus motina Marija su savo kūdikėliu ant rankų bėgusi nuo tų kareivių ir pasislėpusi oloje. O voras tą uolą tučtuojau apraizgęs voratinkliu. Prijojęs prie olos kareivių vyresnysis tarė sau: įėjimas į uolą apipintas voratinkliu, vadinasi, į uolą seniai niekas nebuvo kojos įkėlęs. Ir davė kareiviams įsakymą grįžti atgal.

Išgelbėjęs Jėzų, voras išgelbėjo tavo ir visų žmonių laimę. Todėl ir šiandien žmonės tiki, jog voras laimę neša.

Vytautas Dvarčionis

Kapitonas Edvardas Teach arba Juodabarzdis

Galima sakyti, kad nuotykių romanų bei kino filmų pirato paveikslas sukurtas žiūrint į kapitoną Edvardą Teach, kurį paprastai vadino Juodabarzdžiu. Siaubą kėlė jau pati jo išvaizda: didelis, grėsmingas, juoda barzda dengė pusę veido ir beveik siekė juosmenį. Išvykdamas plėšikauti, savo barzdą Teach supindavo į keliolika kasyčių, o į kiekvieną kasytę įpindavo spalvotą kaspinėį. Galite įsivaizduoti milžiną su pistoletais rankose ir už diržo, su plačia skrybėle, nuo kurios kraštų kaba degantys knatai. Tiems, kurie turėjo "laimės" susitikti su šiuo piratu, toji diena likdavo kaip didžiausias gyvenimo sukrėtimas.

Juodabarzdis mėgdavo tokį pokštą: pasikvietęs į

kajutę savo pagalbininkus, staiga užpūsdavo žvakes ir gerokai papyškindavo po stalu iš visų pistoletų.

Teach kaip tyčia sekdavosi. 1717 metais jis užgrobė puikų laivą, apginklavo jį keturiomis dešimtimis patrankų ir, plaukiodamas išilgai Amerikos krantų, visiems ir visur kėlė patį tikriausią siaubą. Apiplėšęs daugybę laivų, jis be baimės išsilaipino viename South Carolina uoste ir iš gubernatoriaus pareikalavo visiškos amnestijos. Ir gavo ją. Galima net neabejoti, jog už tai Juodabarzdis gubernatorių gausiai apipylė prisiplėštomis brangenybėmis.

Tačiau savo komandai jis nebuvo toks dosnus. Kai grobis patekdavo į jo rankas, Juodabarzdis savo žmones išlaipindavo kokioje nors negyvenamoje saloje, o pats su keliais piratais išplaukdavo. Bet vieną kartą sėkmė kapitoną Juodabarzdį vis dėlto aplenkė. Jo burlaivį užklupo britų karinis laivas. Šiame mūšyje jis ir žuvo, gavęs net dvidešimt penkias žaizdas. Nukirsta Juodabarzdžio galva buvo pakabinta viename Didžiosios Britanijos laive.

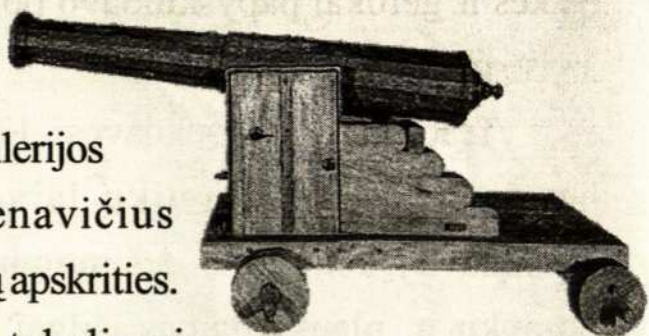
Parengė Vytautas Račickas

2002
EILUTIS

ARTILERIJOS INŽINIERIUS

Verta prisiminti, kad raketų kūrimo priešaušryje pasižymėjo artilerijos inžinierius Kazimieras Semenavičius (Simonavičius), lietuvis iš Raseinių apskrities. Studijavęs Vilniaus universitete, tobulinosi Olandijoje. 1650 m. Amsterdame lotynų kalba išleido veikalą „Didysis artilerijos menas“. Trečiojoje šio kūrinio knygoje „Apie raketas“ buvo daugybė lig tol negirdėtų sumanymų. Nuostabą kėlė daugiapakopių raketų brėžiniai... Šią knygą išvertė į vokiečių, danų, prancūzų, anglų, olandų kalbas.

Lietuvaičiai visada buvo ne iš kelmo spirti!

RŪTOS

Tai gražiai žaliuoja rūtos mūsų darželiuose. Beveik tūkstantį dainų apie jas yra sudėję lietuviai.

Rūta – citrinmedžių giminės. Išauga iki 60 centimetrų, žiemą vasarą žalia. Jai patinka saulėtos, nuo vėjo apsaugotos vietos. Rūta gali pagydyti, gali ir susargdinti. Būkite atsargūs karštą vasaros dieną, ypač, jei rūtos rasotos. Prisiliesite – nudegsite.

Origami

... Ką gi reiškia šis paslaptingas žodis? Tai sena japonų liaudies meno šaka. Origami – popieriaus karpymas, lankstymas. Japonijoje vaikučiai jo mokomi nuo trejų, ketverių metų. Prie sveikinimo ar dovanėlės net ir suaugę japonai dažnai prideda savo rankomis lankstyta origami. Tai laimės nešėjas, saugantis jį lanksčių rankų šilumą.

LAISVALAIKIUI

Atostogų trupiniai

Prabėgo vasarėlė... Keliavote, lakstėte, maudėtės ir šiaip smagiai laiką leidote. Tikriausiai prisirinkote ir smagias dieneles primenančių daiktelių: akmenėlių, kriauklelių, gal ir pakrantės smėlio parsivežėte. Kur

juos namuose padėti, kad nepasimestų ir dar ilgai vasarą primintų?

Padarykite iš jų pieštukinę.

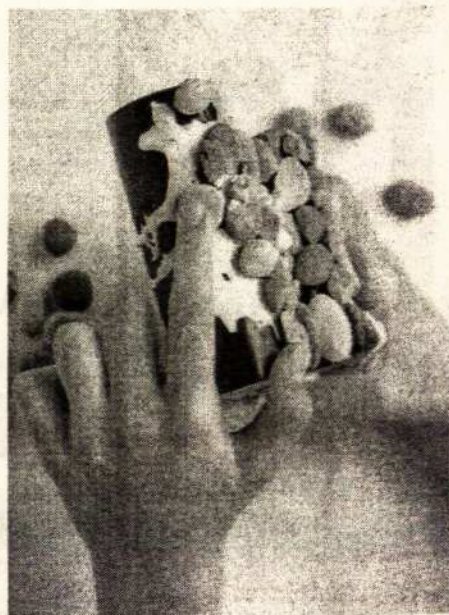
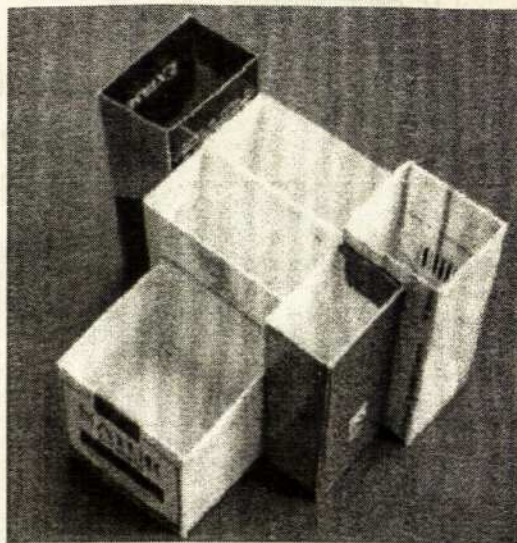
Pažvelkite į nuotraukas – tai labai paprasta. Suraskite namuose keletą dėžučių ir suklijuokite jas. Kai dėžutės tvirtai sukibs tepkite storesnį klijų sluoksnį joms ant šonų ir dėliokite pasirinktus akmenėlius, kriaukleles ir t.t.

Tarpelius tarp jų, kol klijai nesukietėjo,

užpilkite smėliu. Ir viskas.

Tokiu būdu ant storo popieriaus lapo galite sudėlioti ir paveikslėlį.

Štai ir turite mielą vasaros prisiminimą arba puikią dovanėlę šeimos nariui ar draugui.

Juokų maišelis

Buvo maišelis pilnas juokų
Išbiro, išlakstė – po vieną, po du.
Pasislėpė jie po "Eglutės" šakelėm,
Bus linksma skaityti vaikams ir tėveliams.

Dukra pastebėjo pirmuosius žilus
plaukus tėvelio smilkiniuose. Ji
išsigandusi šaukia:

- Tėveli, tu pradedi pelyti!

- Dėde, imkite saldainį.

- Ačiū, vaikeli.

- Ar skanus?

- Labai skanus.

- Keista. Kodėl tuomet ir katė, ir
šuo jį visą laiką išspjaudavo?

- Tėveli, rytoj mokykloje bus tėvų
susirinkimas... bet tik siauram žmonių
ratui.

- Kokiam dar siauram ratui?

- Na, dalyvaus tik mokytojas ir tu...

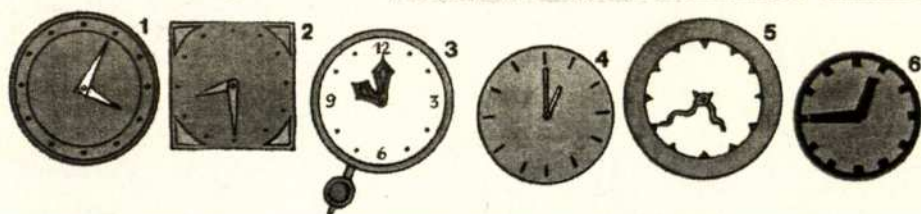
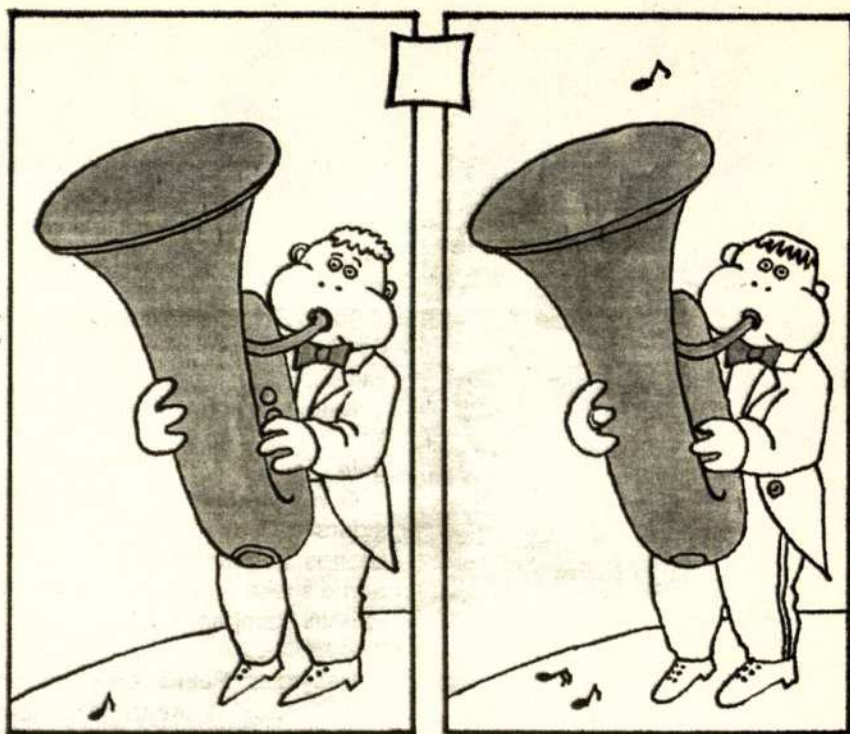
Kuria ranka japonai
maišo cukrų
arbatoje?

(Jie maišo cukrų šaukšteliu)

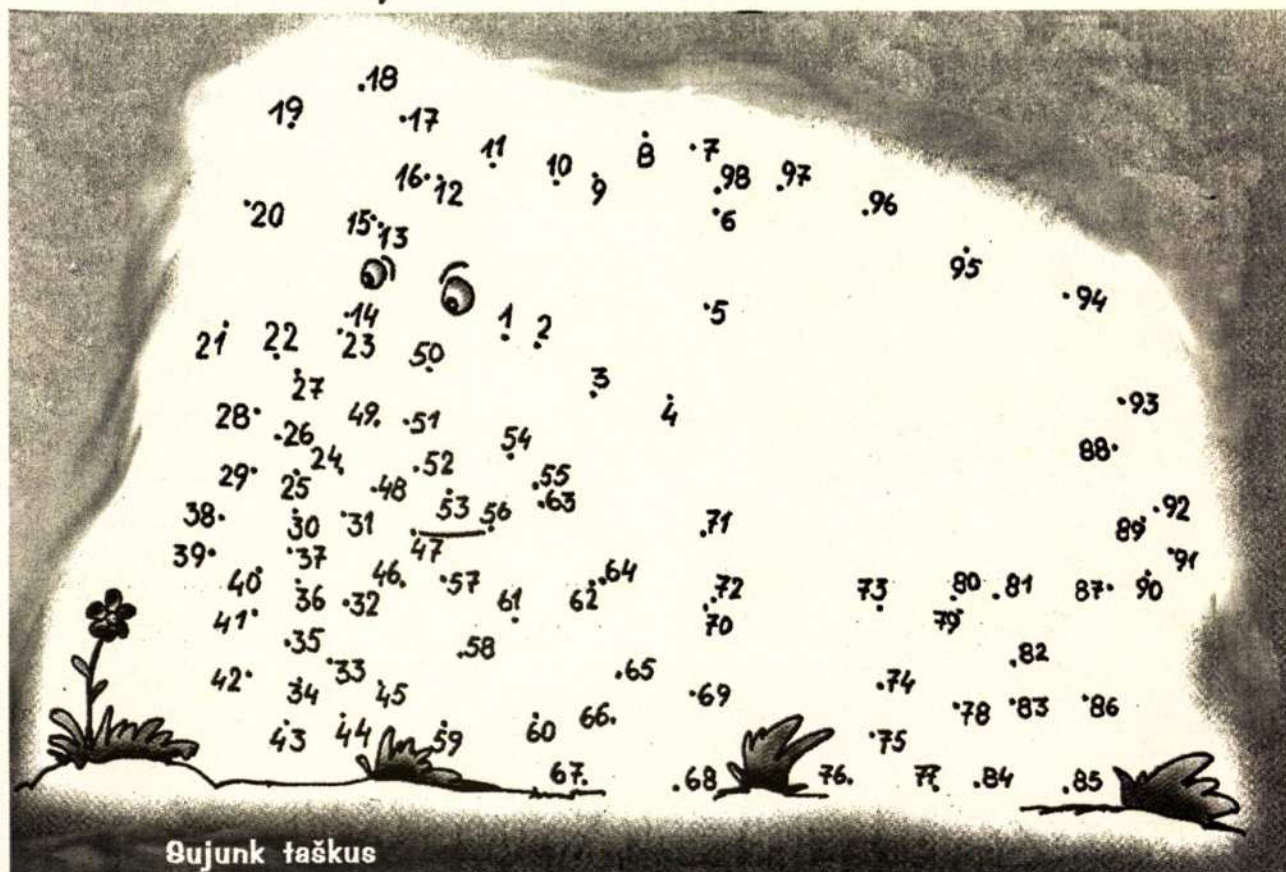
Mokytoja liepė parašyti trumpą pasakojimą
apie savo gyvenimą, pavartojant visų savaitės
dienų pavadinimus. Ričardas taip parašė:
"Sekmadienį mano tėvelis buvo išvykęs į
medžioklę. Jis nušovė tokį didelį zuikį, kad
mūsų šeima valgė jį pirmadienį, antradienį,
trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį, ir dar
šeštadieniui liko".

Kiek skirtumų šiuose
paveikslėliuose?

Kuris laikrodis rodo
4 val 40 min.
po pietų?

Sujunk taškus

Jono Chaves iš Maironio lituanistinės mokyklos Lemontė, piešinys

EGLUTĖ
8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL. 60465, USA
Tel. 708-430-1911